

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ו.

עין משפט
נר מצוה

בב א ב מיי פ"א מהל'
טומאת יצעת הלכה ג
קמט עשין ללד ועיני כמי
וכשהגות:
בר ג ד מיי שס הל' ד:

רבינו חננאל

ודחין הא לא קשיא
דאע"ג דקרום ביצה
מתחתיו דסיד כלומר
מבהיית ססיד ההיכל.
רחמנא אמר ולשאת
ולספחה ספחה טפילה
לשאת. אלא סיד ההיכל
קשיא. אלא מתורתא
מתני' דלא כר' עקיבא.
והיא שמעינן לר' עקיבא
דאמר וז למעלה מזו.
אלימא כדשאל ליה
בריה מפני מה אמרו
מראות נגיעים שנים
שקו' ד' ולא אמרו
מקרום ביצה ולמעלה
בכבנות טמא והיישבו
אביו לומר שמטטרפין זו
עם זו. ואמר לו יאמרו
מקרום ביצה ולמעלה
טמא ומטטרפין זו עם
זו וכו'. ודייקת מדלא
אמר ליה ססיד ההיכל
ומקרום ביצה ולמעלה
ש"מ דשמיע ליה מאבואה
דבהרי שנת מצטרפי
דבעינן זו למעלה מזו.
דלמא לא אמר הכי.
אלא שאת ותולדותיה הווא
קרום ביצה והוא הדין
לבהרת ותולדותיה הווא
סיד ההיכל אלא (מודתינא)
המוזג שבוה ושבוה כיון
המוזג במים. אלא של
שלג עוה ושל סיד דיהה
הימנה ואמר [מוד"ת]
דאמר ר' חנינא משל דר'
עקיבא למה הדיבר דומה
לד' כושת של חלב אחד
נפל לתוכו שתי טיפות
דס ואחד נפל לתוכו ד'
טיפות דס רב' עד שכולן
מראה לבן הן אלא שוה
למעלה מזו. ודחין אימור
דשמעת ליה לר' עקיבא
זו למעלה מזו בפתן.
פי' במערוב. בחלוק.
כלומר בשאינו מעורב מי
שמעת ליה הכי. ואפי'
בפתון גופיה מי אית
ליה האי סברא. והא
תן בחחלת מסכת נגיעים
ר' עקיבא אומר אדמדם
שבוה ושבוה כיון המזוג
במים אלא של שלג עוה
ושל סיד דיהה הימנה.

מסורת הש"ס

(א) [תוס' דנגעים פ"א],
(ב) [ערבין ג.] א' ויקרא יג',
(ג) [פירות ח'.] ט' [ושל]
(ד) [שבועות א'.] ט' [ושל]
(ה) [לדומה לו הוא]
(ו) דקאמרינן יעב"ן ג. [ועיני]
תוס' ערבינן ג. ד"ה
דמספרינן]

תורה אור השלם
1. ילשאת ולספחה
ולבקרתי: ויקרא יג נו

הגהות הב"ח
(א) גמרא ליה ודחין ר'
עקיבא: (ב) רש"י ד"ה
ואם לאו וכו' היה שיפרש
מה הוא שאל: (ג) ד"ה
פתון מעורב והוא:
(ד) תוספות ד"ה כל וכו'
שאלן ישראל בקי עמו
דלס:

האי מאי בשלמא בלא סיד היכל קרום
ביצה לא קשיא דאע"ג דקרום ביצה מתתאי
דשאת רחמנא אמר י' ולשאת ולספחה ספחה
טפילה לשאת אע"ג דמנחתא מיניה טובא
אלא סיד היכל קשיא אלא מחזורתא מתניתין
דלא כרבי עקיבא והיכא שמעינן לרבי
עקיבא זו למעלה מזו אילימא מהא דתנאי
אמר רבי יוסי שאל יהושע בנו של רבי
עקיבא מרבי עקיבא מפני מה אמרו מראות
נגעים שנים שהן ארבעה אמר לו ואם לאו
מה יאמרו יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא
אמר לו 'לומר שמצטרפים זה עם זה אמר
לו ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא
ומצטרפין זה עם זה אמר לו 'לומר לכ'
כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן אינו
רואה את הנגיעים ואילו מסיד היכל ולמעלה
לא קאמר מדרלא אמר ליה ש"מ דשמיע ליה
לר' עקיבא דאמר כולהו לבהדי שאת
מצטרפין ודלמא שאת ותולדותה בהרת
ותולדותה אלא מדרבי חנינא דאמר ר' חנינא
משל דרבי עקיבא למה הדיבר דומה י' לארבעה
כושות של חלב אחד נפלו לתוכו שתי טיפין
של דם ואחד נפלו לתוכו ארבע טיפין של
דם ואחד נפלו לתוכו שמונה ואחד נפלו
לתוכו שתי עשרה טיפין ואמרי לה דיש
עשרה טיפין שכולן מראות לובן הן אלא
שוה למעלה מזה וזה למעלה מזה אימור
דשמעת ליה לרבי עקיבא בפתוך בחלוק מי
שמעת ליה וכי תימא כי היכי דשמעת ליה
בפתוך הכי שמעת ליה בחלוק ובפתוך גופיה
מי שמעת ליה (א) והתניא רבי עקיבא אומר
ארדמם שבוה ושבוה כיון המזוג במים אלא
של בהרת עוה בשלג ושל סיד דיהה הימנה
ואם

האי מאי בשלמא בלא סיד קרום ביצה לא קשה. ולשאת ולספחה
כתיב משמע לשאת ולספחה ולנטפל עמה ש"מ דרבי לה רחמנא
טפילה וטפילה כל שהוה צממע ובלבד שיהא ממראות נגיעים:
ואף ע"ג דמנחתא מינה טובא. וס"ל לר"ע דלשאת רבי לבהרת
לא רבי דהא ספחה בשאת הוא
לכתיב להק שאת הוא דלמטרפא
לבהרת דסמוכה לה וכתיב והיא א'
מלמד שמטטרפין וסיד לשאת ממילא
דהא דמיא לה וכן קרום לשאת
דספחה בשאת כתיבא ורבי לה תולדה
וה למעלה מזו דר' עקיבא בסיד
ושאת ובהרת מימוקס: אלא סיד
היכל. כי מפלגת להו ברתמי מיני
זו תולדה לזו וזו תולדה לזו: קשיא.
היאך יטטרף ברתם לסיד ותולדתו י'
לרבי עקיבא דאית ליה זו למעלה
מזו דהא ליכא למימר לרבי עקיבא
דכי היכי דאיתרביא טפילה לשאת
משמעוהו איתרביא טפילה נמי
לבהרת מדרשא כדאמר לקמן לרבין
דל"כ זו למעלה מזו דרבי עקיבא
היכא איתיה אבות ותולדות הוא
דאיכא ואין בהם יצויף אלא לגבוה
ממנו שתי מעלות: והיכא שמעינן
ליה לר' עקיבא. דקפיד אסדר מעלות
לצירוף: יהושע בנו של ר' עקיבא.
הוא יהושע בן קרחה שר' עקיבא
קרת מהו כדאמרי' בצבורות (דף נח.).
חזן הן הקרות הוה: מפני מה כו'.
כדמפרש צני ואליל יאמרו מקרום
כו': ואם לאו מה יאמרו. ממזר
היה (א) שפרש מה הוא שאל: יאמרו
מקרום ביצה ולמעלה טמא. אחר
שאין לנו חלוק במראות לובן למעלה
מקרום ביצה אלא ד' מראות הללו
יאמרו כל מראה לובן שהוא מקרום
ולמעלה טמא דקיימנא לן (פסחים
דף ג. א.): ועולם ישנה אדם לתלמידו
דכך קלרה ולמה הזכירו שמונת:
אמר לו לומר לך שמטטרפין זה עם
זה. לכן שנאום וסידרום לומר לך
שסדר זה משנתו וכן דרך צירופם.
ועדיין אין אנו יודעין בצאיזה סדר
הוא שונה אותו ומתשבותו בנו אנו
כזין לננה ד' אמר לו ויאמרו מקרום
זה עם זה. ומתשבותו אנו למידין סדר משנת אביו: ואילו מסיד
ולמעלה לא קאמר ליה. יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרפין
ומסיד ולמעלה טמא ומצטרפין. שמע מינה שמיע ליה מינייה כולהו
כבדי שאת מטטרפין עליון אחד לשתי תולדות דאי סלקא דעתך
משנת אביו כסדר משנתו תולדה לבהרת סיד ותולדה לשאת קרום
ביצה הכי הוה ליה למימר יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא
ומצטרפין מסיד ולמעלה טמא ומצטרפין ומדיהדין עליון לסיד צני
עמו ועליון לקרום צני עמו ממילא שמעינן דמטטרפין דקאמרי רבין כל חד לעליון שלו אמרי והא מסבירא ידעינן דעליון של סיד שלג
של (א) קרום אמר דכיון דאין חלוק מראות בלובן מקרום ולמעלה אלא ד' אלו ובקרא תרי כתיבי והכמוז מעיד שבהרת לבנה כדלקמן [ע"ז] והשאת
קרובה לה כמשמעה גבוהה ממילא כי יבנת תולדה לזה ותולדה לזה מראה הסיד תתן לבהרת ומראה הקרום תתן לשאת שאלם צאתה
ליתן מראה סיד לומר מפני שהוא קרום ליה למי תתן מראה הקרום הכי הוה ליה למימר ולא הוה ליה למימר יאמרו מקרום ולמעלה
טמא ומצטרפין דאי הוה הכי לא הוה סלקא דעתך לחלק תולדה לזה ותולדה לזה ומראותיה הכי ש"מ שמיע ליה שאין תולדה לבהרת
אלא עליון אחד לשתי תולדות והלכך על כרחך הוה שאת דרבי ליה רחמנא טפילה וסדר משנתן דק"ל ששניית כסדר צירופן הכי קא"ל
זו למעלה מזו נשנו שלג והאמר והסיד וקרום ומצטרפין שלג עם הזמר והאמר עם הסיד והקרום דהא ליכא למימר דשמיע ליה מינייה
שתייהן תולדה לשתייהן דהא מתיכא תיתי שיהא הקרום מצטרף לשלג לא כסדר מעלות ולא מן המקרא אלא דאי כבדי שאת הוה דשמיע
ליה מינייה דמטטרפין דרחמנא יבנייהו ליה טפילה לשאת ולג בהרת ולכן השיבו יאמרו מקרום ולמעלה טמא ומצטרפין והכל יודעין
דצירוף מראה דאמרי' לדומה (א) הוה לו דקאמרינן וכל מה שאדם יכול להבין מסדר משנתן בהכרת שמונת היה מביין מאלו שאין לך אדם
מסדרין אלא כסדר שהן שניים עכשיו: ודלמא שאת וסולדה בהרת וסולדה. שמיע ליה והכי נמי קא"ל יאמרו מקרום ולמעלה מסיד
ולמעלה ותנה הוה דלא קפיד למיחשב ולמיזל כי רובלא: משל דרבי עקיבא. סדר צירופן: פסוך. מעורב (א) הוה נגע לבן אדמדם
הכמוז בתורה ויקרא יג דמדקאמר שנפלו לתוכו טיפי דם מכלל דצפתון קאמר: שבוה ושבוה. על כרחך על ראשון ושני קאמר שכן
לשון משנה והכי קאמר אדמדם שצראשון ושני סימן פתיכת אודם שבהת נכרת צמתון אחר כגון טיפת דם בחלזל ומראהו לא
אדום ולא לבן אלא כיון המזוג וסביבותיו לבן: אלא שאדמומיותו של שלג עוה. כלומר לבנה משל סיד ושל סיד דיהה הימנה
ומתקמתי הכי צסיפא שמעינן לרישא דשבוה ושבוה דקאמר בשלג וסיד קאמר. אלמא סדר משנתו של רבי עקיבא סיד אחר שלג:

בכ כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן ב'. כשפין ישראל (ו) חכם
עמו דלס ישראל בקי עמו אפי' כהן שטועה אומר לו ישראל
אומר טמא והוא אומר ישראל בקי היינו למסבדו ליה וסביר כדאמר
צריש ערכין (דף ג. א.) וס) ואם תאמר ומה לנו לזה הישראל הואיל
ויש שם ישראל אחר המסבדו ויש לומר כגון שהמסבדו עיניו כהות
ואינו יכול לראות: ו**ואחד נפל לתוכו ו"ב.** כאן לא כפל טיפות
משום דכבר נפלו הרבה וצדכר מועט שמוספין עליו ניכר:
ואם

שלג עוה ושל סיד דיהה הימנה ואמר [מוד"ת]
דאמר ר' חנינא משל דר'
עקיבא למה הדיבר דומה
לד' כושת של חלב אחד
נפל לתוכו שתי טיפות
דס ואחד נפל לתוכו ד'
טיפות דס רב' עד שכולן
מראה לבן הן אלא שוה
למעלה מזו. ודחין אימור
דשמעת ליה לר' עקיבא
זו למעלה מזו בפתן.
פי' במערוב. בחלוק.
כלומר בשאינו מעורב מי
שמעת ליה הכי. ואפי'
בפתון גופיה מי אית
ליה האי סברא. והא
תן בחחלת מסכת נגיעים
ר' עקיבא אומר אדמדם
שבוה ושבוה כיון המזוג
במים אלא של שלג עוה
ושל סיד דיהה הימנה.